

Когут Я.М. Правовое основание и принципы деятельности полиции зарубежных стран.

В статье проводится анализ деятельности полиции зарубежных стран и правового статуса сотрудника полиции. В результате проведенного анализа определены основные принципы службы в органах полиции, которые лежат в основе функционирования системы органов внутренних дел Украины.

Ключевые слова: *деятельность, государственная служба, законодательство, зарубежные страны, милиция, полиция, принципы.*

Kohut Ya.M. Legal basis and principles of police of foreign countries.

Article analyses the activity of police of foreign countries and legal status of policemen. The main principles of police service as a basis of operation system of organs of internal affairs of Ukraine are determined.

Key words: *activity, public service, legislation, foreign countries, militia, police, principles.*

Стаття надійшла 26 березня 2012 р.

УДК 342.95:352; 343.9

А.Р. Лещух

ПОНЯТТЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ПРОФІЛАКТИКУ ТА ПРОТИДІЮ САМОДЕТЕРМІНАЦІЇ ДЕЛІКТІВ

Нині Україна переживає період кардинальних змін у всіх сферах суспільства, кінцевою метою яких є побудова демократичної і правової держави. Відчувається гостра необхідність у розвитку нового, самостійного конституційно-політичного інституту – місцевого самоврядування і проведення дослідження стосовно діяльності місцевого самоврядування та його органів у сфері профілактики деліктів як частини загальної системи профілактики правопорушень в Україні та у світі.

Ключові слова: *місцеве самоврядування, профілактика, адміністративні правопорушення, конституційно-політичний інститут.*

Постановка проблеми. Одним із найважливіших завдань перед Українською державою, яка прагне бути правовою (що задекларовано у ст. 1 Конституції України) [1], є попередження деліктів у суспільстві

та усунення детермінант, які сприяють їх вчиненню. Оскільки у нашому соціумі загалом та в окремих спільнотах, зокрема (на рівні територіальної громади села, селища, міста; трудового колективу тощо) існують такі явища, як правопорушення, то й виникає резонне запитання: кому та у який спосіб держава повинна доручити детермінацію останніх?

Стан дослідження. У різний час дослідженню проблем попередження (запобігання) адміністративних правопорушень та взаємодії суб'єктів профілактики на загальнодержавному та місцевому рівнях, усунення причин та умов, що сприяють учиненню деліктів, присвячено наукові праці таких вчених: Г.А. Аванесова «Криминология и социальная профилактика» [2], А.П. Закалюка «Курс сучасної української криминології: теорія і практика» [3], А.Т. Комзюка «Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації» [4], О.І. Остапенка «Адміністративна деліктологія: соціально-правовий феномен і проблеми розвитку» [5], А.Б. Сахарова «Правовое обеспечение предупреждения преступлений» [6] та інші.

Вважаємо, що у цих працях не достатньо висвітлені питання, пов'язані із розкриттям поняття «детермінація деліктів» та проблеми щодо організаційно-правового забезпечення діяльності саме органів місцевого самоврядування (в частині реалізації заходів, які спрямовані на профілактику та протидію самодетермінації деліктів на рівні відповідної територіальної громади), що є безпосереднім предметом нашого дослідження.

Виклад основних положень. Розкриття сутності організаційно-правового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування щодо реалізації заходів, спрямованих на профілактику та протидію самодетермінації деліктів напряму, залежить від визначення правового статусу цих органів та з'ясування значення термінів «заходи профілактики правопорушень», «детермінація» та «організаційне забезпечення».

У науці конституційного права статус, як зазначає Н. Богданова, – це теоретична конструкція, яка з'єднує нормативні характеристики, теоретичні уявлення про реальну практику реалізації правових настанов [7, с. 4–5]. Поняття правового (юридичного) статусу, як стверджує Н. Нижник, – це категорія не тільки багатоаспектна, але й багатоелементна [8, с. 91]. Цей правовий інститут має такі складові: завдання та цілі, права і обов'язки, функції, відповідальність, організацію чи порядок утворення та процедури діяльності (регламент). Їхні

виконавчі органи є важливими суб'єктами місцевого самоврядування і наділені усіма наведеними характеристиками для владного профілактичного впливу щодо громадян і юридичних осіб.

Особливістю правового статусу органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб є спеціальна право- та дієсуб'єктність (здатність бути учасником правовідносин), сутність якої полягає в тому, що вони можуть здійснювати тільки те та у такий спосіб, що буквально передбачено законодавством. Отже, правове розуміння статусу органів місцевого самоврядування як суб'єктів профілактики адміністративних правопорушень передбачає наявність у них такого їхнього правового стану і місця в системі суб'єктів профілактики адміністративних правопорушень, що дозволяє і зобов'язує реалізовувати функції і повноваження в інтересах відповідної територіальної громади та держави. Реалізація повноважень органів місцевого самоврядування у сфері профілактики адміністративних правопорушень передбачена законодавством про місцеве самоврядування. Умовно її можна поділити за сферами діяльності на декілька груп. Одна з них об'єднує повноваження органів місцевого самоврядування в галузі охорони громадського порядку – встановлення правил поведінки в громадських місцях, санкціонування проведення зборів, мітингів і демонстрацій, видання приписів щодо протипожежної безпеки тощо [9, с. 286–287]. До іншої групи слід віднести нормативно закріплені завдання органів місцевого самоврядування конкретно у сфері профілактики правопорушень, що містяться у ст. 5 КУпАП [10], Законах України: «Про місцеве самоврядування в Україні» [11], «Про міліцію» [12], «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» [13], «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» [14], «Про попередження насильства у сім'ї» [15], у Положенні «Про адміністративні комісії при виконкомах місцевих рад» [16] та ін.

У процесі профілактичної роботи органи місцевого самоврядування організовують виконання вимог закону, здійснюючи передбачені власні та делеговані повноваження на основі самостійного видання актів. Профілактичний характер заходів, що здійснюються органами місцевого самоврядування у процесі односторонньої реалізації юридичних владних повноважень, що виражені, зазвичай, у вигляді визначених обмежень і заборон, своєю чергою, характеризує їх примусову природу. Примусовий характер профілактичних заходів свідчить про важливість організаційно-правової діяльності органів місцевого самоврядування, їх впливу на відповідні об'єкти профілактики, планування

і координацію, контроль і перевірку виконання актів у цій сфері. Завдяки цій діяльності вирішуються питання щодо створення системи та структури суб'єктів профілактики в системі місцевого самоврядування; забезпечується чіткість в їхній роботі, відбувається визначення повноважень та чітке розмежування функцій між окремими ланками й виконавцями щодо виконання профілактичних заходів та реалізації завдань органів місцевого самоврядування у сфері профілактики правопорушень та їх самодетермінації на відповідній території.

У дослідженні природи деліктів та їх детермінант слід відштовхуватися від взаємозв'язку умов та причин із наслідками, адже делікт у цьому комплексі – результат (наслідок) впливу перших. У сучасній юридичній літературі існують різні поняття, що відображують зміст причинно-наслідкового комплексу: детермінація, причини й умови, фактори злочинності. Детермінація (від лат. *determinare* – визначати, обумовлювати) – найбільш загальна категорія, що характеризує походження явищ, які вивчаються у природі і суспільстві. Йдеться про залежність одних явищ, процесів і станів від інших, про зв'язок між речами і явищами. Детермінант – визначальний, зумовлювальний; детермінувати – визначати, зумовлювати; детермінація – процес визначення, зумовлення. Відомо, що процес детермінації деліктів є складною взаємодією різних форм зв'язків: функціональних, статистичних, зв'язків стану, причинових тощо.

Для України вкрай важливо мати владний вплив на визначення (обумовлення) деліктів, адже їх самодетермінація призведе до розростання цього антисуспільного явища, що неприпустимо для правової держави. Важливим напрямом наступу на делікти, причини та умови їх вчинення є організаційне забезпечення державою профілактичних заходів та діяльності органів місцевого самоврядування.

Одним із значень терміна «організація» (фр. *organisation*) є налагодження, впорядкування, зведення чогось у систему. Також цей термін розуміють як одну із найважливіших функцій у суспільстві або усталений взаємозв'язок елементів системи, частин цілого, їх внутрішня впорядкованість, узгодженість відповідно до структури системи, цілого [17, с. 494].

Іншим поясненням поняття організації є комплекс заходів, зміст яких полягає в координації дій окремих елементів системи [18, с. 853]. Головне ж призначення організації як управлінської функції, на думку В.Л. Грохольського, полягає у тому, щоб «... домогтися злагодженості всіх дій і елементів системи, раціональної організації праці, оптималь-

ної структури діяльності» [19, с. 138]. Отже, організуюча діяльність органів місцевого самоврядування включає дії та рішення, кінцевою метою яких є забезпечення належного функціонування певних суб'єктів. Під організаційним забезпеченням розуміють «сукупність документів, що встановлюють організаційну структуру, права та обов'язки персоналу і користувачів в процесі експлуатації системи» [18, с. 375].

Організаційна діяльність у сфері профілактики адміністративних правопорушень спрямована також на здійснення планування, координації, обліку та контролю, на забезпечення нагляду за діяльністю підпорядкованих органів, об'єктів господарського, соціального і культурного призначення; на організацію перевірки виконання прийнятих актів, на проведення безпосередньо організаторської роботи серед населення для його залучення до практичного вирішення конкретних завдань щодо профілактики правопорушень на підвідомчій території.

Для забезпечення правопорядку в суспільстві та державі слід приділити особливу увагу, власне, організаційно-правовим інститутам попереджувального характеру. Це пов'язується із необхідністю розвитку системи профілактики антисуспільної, в тому числі злочинної поведінки, позитивного примусового впливу найперше суб'єктами місцевого самоврядування на свідомість і поведінку осіб. Адже «...у багатьох випадках учиненню злочину передує й етап формування злочинного наміру, в процесі якого особа ставить перед собою конкретну мету, визначає шлях і засіб її досягнення, уточнює розгорнутий план вчинення злочину» [20, с. 28].

Цими основами є ефективна організація діяльності громадськості, яка об'єднана за інтересами у різні недержавні структури, що діють у правовому полі спільно з органами місцевого самоврядування.

Організація діяльності органів місцевого самоврядування у сфері попередження, профілактики правопорушень багато в чому залежить також і від принципів, покладених в основу відносин між представницькими та виконавчими органами місцевого самоврядування, органами самоврядування та іншими суб'єктами профілактики правопорушень, основними серед яких є: планування, прогнозування, цілеспрямованість, безперервність, маневреність, пропорційність, відповідальність, розмежування компетенції, оптимальність та ефективність, поєднання колегіальності та єдиноначальності, узгодженість дій з іншими суб'єктами профілактичної діяльності та інші.

Організаційно-правове забезпечення профілактичних заходів є змістом профілактики деліктів і саме у їх здійсненні виявляються специфічні особливості цього виду профілактики як самостійної підсистеми соціальної профілактики. Стрижнем усієї системи профілактики є розробка та реалізація комплексу профілактичних заходів і цьому повинно сприяти загальне попередження правопорушень, визначених законодавством України про адміністративні правопорушення. У науці адміністративного права є пропозиції щодо використання визначення «адміністративно-правове попередження» як запобіжного впливу на деліктні фактори і явища, що несприятливо впливають на суспільні відносини громадян.

Суть запобігання деліктності полягає у його впливі на причинність і детермінацію правопорушень, утримання осіб від їх вчинення, а також у діяльності державних та самоврядних органів, громадських організацій і громадян щодо розробки та реалізації заходів, пов'язаних з виявленням, упередженням, обмеженням й усуненням негативних явищ і процесів, що породжують і зумовлюють злочинну чи іншу протиправну детермінацію, та недопущенням учинення злочинів на різних стадіях злочинної діяльності.

Організаційно-правові заходи органів місцевого самоврядування слід віднести до заходів спеціальної профілактики і частково до індивідуальної. Ці заходи повинні підвищувати рівень правової освіти і культури, розповсюдження відомостей про існування певних заборон, вдосконалювати діяльність усіх суб'єктів профілактики шляхом покращення її нормативного, інформаційно-методичного, матеріально-технічного забезпечення.

Залежно від мети призначення всі заходи адміністративного примусу можуть бути зведені у відповідні однопорядкові групи:

- 1) адміністративно-попереджувальні заходи;
- 2) заходи адміністративного припинення та забезпечення адміністративного провадження;
- 3) адміністративні стягнення [21, с. 69].

Російські учені-адміністративісти Д.М. Бахрах, Б.В. Россінський, Ю.М. Старілов вважають, що адміністративно-попереджувальні заходи – це заходи примусового характеру, які застосовуються для попередження можливих правопорушень в сфері державного управління і можуть призвести до порушень суспільного порядку та суспільної безпеки інших явищ, шкідливих для режиму управління державою [22, с. 500].

Українські вчені В.Б. Авер'янов, А.Т. Комзюк вважають, що заходи, які використовуються для попередження, профілактики адміністративних правопорушень, повинні називатися адміністративно-запобіжними, тому що вони становлять комплекс заходів морального, фізичного, організаційного та іншого характеру, які дають змогу виявляти і не допускати правопорушення, забезпечувати громадський порядок і громадську безпеку за різних надзвичайних обставин [23, с. 421–422].

В Україні органами самоврядування застосовуються не лише адміністративно-попереджувальні (адміністративно-запобіжні) заходи, але і заходи впливу, за допомогою яких забезпечується виконання правових приписів без врахування бажання і переконань особи проти її волі. Хоча застосування таких профілактичних заходів примусу і має на меті виховання окремих осіб в частині їх законслухняної поведінки.

За рівнем та обсягом застосування цих заходів розрізняємо загальні, особливі та індивідуальні заходи.

Загальні заходи спрямовані на усунення чи нейтралізацію причин та умов правопорушень в цілому. Наприклад, комплекс заходів запобігання пияцтву та наркоманії слід вважати складовою загальної профілактики злочинів, оскільки названі явища містяться у зв'язку з багатьма видами правопорушень.

Особливі заходи здійснюються в межах окремих видів правопорушень та деліктосхильних груп, наприклад, у сфері торгівлі, гадання в громадських місцях тощо.

Індивідуальні заходи – це конкретизація загальних та особливих заходів, яких вживають щодо конкретних осіб, схильних до скоєння правопорушень.

Названі заходи послідовно спрямовані на усунення, послаблення чи блокування негативного впливу соціальних чинників на особу, зміну антисоціальної поведінки особи та корекцію характерних їй ознак та якостей, які спонукають особу до вчинення деліктів, вжиття дієвих заходів для запобігання підготовки до вчинення або припинення спроб вчинення правопорушень тощо.

За масштабами поширення такі заходи поділяються на: а) загальнодержавні; б) регіональні; в) місцеві; г) обмежуються конкретним об'єктом [24, с. 166].

Ці заходи можуть бути загальними (спрямованими на запобігання всім чи багатьом видам деліктності) та особливими (спрямованими на запобігання окремим її видам). За характером впливу та за

видами повноважень органів місцевого самоврядування можемо виділити такі заходи: соціально-економічні; політичні; організаційно-управлінські; виховні; правові; технічні та інші. Вони тісно пов'язані з організаційно-управлінськими заходами, спрямованими на усунення помилок та упущень правоохоронної чи іншої діяльності, що має позитивний вплив на зниження рівня правопорушень чи їх причини. Сюди відносимо, наприклад, заходи щодо покращення пожежної безпеки, обліку і зберігання матеріальних цінностей, роботи зі стягнення штрафів з правопорушників та ін.

До виховних відносять заходи, пов'язані з формуванням у громадян моральної позиції, орієнтованої на чітке додержання закону. Вони формують у суспільній свідомості нетерпиме ставлення до злочинів та інших правопорушень, які підвищують рівень побутової культури.

Правові заходи запобігання адміністративних правопорушень включають вдосконалення кримінального, адміністративного, цивільного законодавства з позиції превентивного впливу на осіб, схильних до вчинення деліктів, а також позитивного впливу на розвиток процесів, що перешкоджають скоєнню злочинів; введення і вдосконалення правових норм, які стимулюють вчинки громадян, спрямовані на припинення правопорушень; удосконалення правових заборон і обмежень, які сприяють виникненню умов для правопорушень. Ці заходи в сукупності з іншими мають суттєве значення у запобіганні правопорушень у всіх сферах суспільного життя.

Сукупність адміністративно-попереджувальних заходів повинна створити такі правові передумови, за яких будь-яке правопорушення було б своєчасно виявлено, а їх вчинення стало б недоцільним як з боку окремих громадян, так і з боку державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Висновки. Отже, профілактична робота органів місцевого самоврядування повинна здійснюватися не лише тоді, коли делікт уже вчинений, але й можлива за правомірної поведінки суб'єктів. В такому разі суть роботи тих органів полягатиме у створенні максимально сприятливих умов та забезпеченні гарантій для правомірної поведінки. У сфері місцевого самоврядування попередження – це недопущення негативних, протиправних явищ на відповідній території, а профілактика – постійний наступ територіальних громад, окремих її членів, органів та посадових осіб місцевого самоврядування, органів самоорганізації населення, спрямований на мінімізацію антисоціальних явищ

(правопорушень) та недопущення зростання їх кількості за допомогою дозволених чи санкціонованих державою засобів, способів та методів.

Організаційне забезпечення профілактики адміністративних правопорушень органами місцевого самоврядування – це багаторівнева система (сукупність) визначених нормативно-правовими документами власних (самоврядних) та делегованих державою органам і посадовим особам місцевого самоврядування заходів і способів, які спрямовані на усунення, послаблення чи нейтралізацію причин і умов вчинення деліктів та регламентація організаційної структури, прав і обов'язків уповноважених законом суб'єктів профілактики, що визначають їхній юридичний статус у цій сфері. Слід зазначити, що проти правопорушень, як антисоціального явища, повинна діяти міцна система соціальної протидії, що припускає єдність загальносоціального, адміністративно-попереджувального, спеціально-кримінологічного запобігання злочинності та правопорушень в усіх сферах суспільного життя, а не лише у вузьких напрямках або на окремих територіях.

1. Конституція України (Основний Закон): Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.

2. Аванесов Г.А. Криминология и социальная профилактика / Г.А. Аванесов. – М.: Академия МВД СССР, 1980. – 527 с.

3. Закалюк А.П. Курс сучасної української криминології: теорія і практика: у 3 кн. Кн. 3 / А.П. Закалюк. – К.: Ін Юре, 2007. – С. 192.

4. Комзюк А.Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації: монографія / А.Т. Комзюк; за заг. ред. проф. О.М. Бандурки. – Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.

5. Остапенко О.І. Адміністративна деліктологія: соціально-правовий феномен і проблеми розвитку / О.І. Остапенко. – Львів: Львівський інститут внутрішніх справ, 1995. – 312 с.

6. Сахаров А.Б. Правовое обеспечение предупреждения преступлений / А.Б. Сахаров // Советское государство и право. – 1975. – № 11. – С. 83–85.

7. Богданова Н.А. Категория статуса в конституционном праве / Н.А. Богданова // Вестник Московского университета. – 1998. – № 3. – С. 3–20.

8. Нижник Н.Р. Государственно-управленческие отношения в демократическом обществе / Н.Р. Нижник. – К.: НАНУ Ин-т госуд. и права, 1995. – 207 с.

9. Григорьев В.А. Эволюция местного самоуправления. Отечественная и зарубежная практика: монография / В.А. Григорьев. – К.: Истина, 2005. – 424 с.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984, додаток до № 51. – Ст. 1122.
11. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
12. Про міліцію: Закон України від 20 грудня 1990 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 4. – Ст. 20.
13. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22 червня 2000 року № 1835-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 40. – Ст. 338.
14. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України 24 січня 1995 року № 20/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 6. – Ст. 35. – Назва Закону із змінами, внесеними згідно із Законом № 609-V від 07.02.2007 // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 15. – Ст. 194.
15. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15 листопада 2001 року № 2789-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 10. – Ст. 70.
16. Про затвердження Положення про адміністративні комісії Української РСР: Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 9 березня 1988 року // Відомості Верховної Ради УРСР. – № 12. – Ст. 318.
17. Юридичний словник / за ред. Б.М. Бабія та ін. – К.: Головна редакція УРЕ, 1983. – 872 с.
18. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007. – 1736 с.
19. Грохольський В.Л. Організаційна функція в управлінні спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю / В.Л. Грохольський // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 2003. – № 4. – С. 138–144.
20. Коломоєць Т. Класифікація заходів адміністративно-правового примусу / Т. Коломоєць // Право України. – 2003. – № 2. – С. 105–111.
21. Голосніченко І.П. Адміністративне право України: основні поняття: навч. посібник / І.П. Голосніченко, М.Ф. Стахурський, Н.І. Золотарьова; за заг. ред. проф. І.П. Голосніченка. – К.: ГАН, 2005. – 232 с.
22. Бахрах Д.Н. Стариков. Административное право: учебник для вузов / Д.Н. Бахрах, Б.В. Россинский, Ю.Н. Стариков.. – М.: НОРМА, 2005. – 800 с.
23. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. – Т. 1: Загальна частина / ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова) та ін. – К.: Юридична думка, 2007. – 592 с.

24. Криминология: учебник / под. ред. Б.В. Коробейникова, Н.В. Кузнецовой, Г.М. Миньковского. – М.: Юрид. лит., 1988. – 384 с.

Лещух А.Р. Понятие организационного обеспечения деятельности органов местного самоуправления по реализации мероприятий, направленных на профилактику и противодействие самодетерминации деликтов.

Сейчас Украина переживает период кардинальных изменений во всех сферах общества, конечной целью которых является построение демократического и правового государства. Чувствуется острая необходимость в развитии нового, независимого конституционно-правового института – местного самоуправления и проведение изысканий относительно деятельности местного самоуправления и его органов в сфере профилактики деликтов как части общей системы профилактики правонарушений в Украине и в мире.

Ключевые слова: *местное самоуправление, профилактика, административные правонарушения, конституционно-политический институт.*

Leshchukh A.R. The concept of organizational support of local authorities activity in preventive measures and counteraction to self-determination torts.

Nowadays Ukraine is undergoing the period of fundamental changes in all spheres of society, the ultimate aim of which is the foundation of a democratic and legal state. There is a pressing necessity of the development of a new independent constitutional and political institution – local government and investigation of the work of local government and its institutions in delicts prevention as a part of the general system of crime prevention in Ukraine and abroad.

Key words: *local government, prevention, administrative offences, constitutional and political institute.*

Стаття надійшла 14 лютого 2012 р.

УДК 342.7: 342.92

І.О. Личенко

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДЯН ЯК СУБ'ЄКТІВ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

Досліджено сутність адміністративно-правового статусу громадян України у сфері власності та його складові елементи. Здійснено аналіз адміністративно-правових відносин з приводу реалізації суб'єктивних прав, законних інтересів громадян у сфері власності, особливості та недоліки нормативно-правового регулювання цієї сфери суспільних відносин.

Ключові слова: *законний інтерес, законний інтерес громадян у сфері власності, адміністративно-правовий статус громадян у сфері власності.*